

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

www.mhp.org.tr

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

**CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİNE
GEÇİŞ VE UYGULAMA SÜRECİ**

11 OCAK 2021

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

İyileştirilmiş ve Güçlendirilmiş Parlamenter
Sistem Dayatması: Yalanlar- Gerçekler-Türkiye'nin
Önüne Kurulan Çetin Tuzaklar..... 5

BÖLÜM 2

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine Geçiş
ve Uygulama Süreci.....29

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
GENEL BAŞKANI
SAYIN DEVLET BAHÇELİ'DEN
ETİKHABER'E
AÇIKLAMA

11 OCAK 2021

BÖLÜM 1

İyileştirilmiş ve Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Dayatması: Yalanlar- Gerçekler-Türkiye'nin Önüne Kurulan Çetin Tuzaklar

Giriş

Milliyetçi fikriyatın isabet ve iradeyle işaret ettiği sarıh gerçek, tarihin milletler ve medeniyetler mücadelesinin ana yatağı, ana kaynağı olduğu yönündedir.

Bu mücadele dinamiğinin şiddet ve sürecini tespit, istikamet ve ilerleyişini tayin eden tarihsel, kültürel, sosyolojik, psikolojik ve siyasi faktörler birbiriyle hem ilişki halindedir, hem de birbirini tamamlar niteliktedir.

Biri olmadan diğerinin varlığı stratejik zaafı örtmeye yetmeyecektir.

Milletler mekanda (yani vatanda) ve zamanda baki kalmayı hedeflemişlerdir.

Bu maksatla da verili aklın rehberliğinde, tarihi gerçeklerin refakatinde sürekli arayış ve çabanın içinde bulunmuşlardır.

Deyim yerindeyse, hayat kasesinin dibinde yatan balözünün tadına varmak her milletin amacıdır.

Bunu yapıyorken beka terazinde özgürlük-güvenlik dengesini gözetip demokrasiyle demagoji tefrikini dikkat ve ferasetle gerçekleştirmek karmaşanın içindeki sadeliği, genelin içindeki özeli, mücadelenin ruhundaki mukavemeti temin ve teşhir edecektir.

Tatsız ve talihsiz bir fasıl olarak tarihin kuytu köşelerinde gömülü duran hadiselerin derinine inildiğinde yanlış görüşlerin, yalan duruşların, yozlaşmış beklentilerin müessiriyeti çarpıcı şekilde görülecektir.

Geleceğe dair sözü olmayanların, sahici üslup ve samimi tutumdan mahrumiyet çekenlerin hayatın doğal akışında kontrolsüzce sürüklenmeleri son derece doğal ve normaldir.

Mesnetli, tutarlı ve içi dolu söz söylemek bir fikir pırlıtısına, gerçeklerle bütünleşmiş bir siyaset başarısına delalet edecektir.

Ne dediğini bilmeyenlerin neyi savunduğunun etik kurallar muhtevasında bir önemi yoktur.

İddiaları, ifade ve irade gücüyle desteklenmemiş olanların fiil ve düşünceleri iğneyle kuyu kazmaktan farksızdır.

Türk milleti son iki asırda nice badireyi milli birlik ve dayanışma ruhunun aziz ikramıyla aşmasını bilmiş, aynı zamanda daha istikrarlı, daha huzurlu, daha güvenli, daha kudretli bir hükümet modelini olağanüstü şartların karmaşısından çıkarmayı başarmıştır.

Mutlakıyet-Meşrutiyet-Cumhuriyet; tarihi ve milli varlığını müdafaa etme azmi taşıyan aziz milletimizin tercih ve temin ettiği rejim modelleri olarak tezahür, hatta zaman içinde tekamül etmiştir.

Rejim ile hükümet ve yönetim sistemleri elbette ayrı ayrı ele alınmalıdır.

Hükümet sistemini rejim diye tanımlamak ya cehaletin ya da maksatlı saptırmanın eseridir.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu tarihten itibaren maruz kalınan sistemsel aksamalar, devlet kurumları arasındaki güç ve yetki karmaşası, kuvvetler ayrımı konusundaki çatlaklar devamlı gündemdeki yerini korumuştur.

İstikrarsız hükümetler, koalisyon kavgaları, siyasi kutuplaşma ve anlaşmazlıklar seri ve süratli kararlar alınmasına hep mani olmuştur.

İşin aslında tek parti döneminin ne derece Parlamenter Sisteme uygun olup olmadığı ayrı bir tartışma konusudur.

Krizlerin, darbelerin, yönetimdeki çift başlılığın, siyaset kurumuna kök salan uzlaşmaz ihtilafların millet ve devlet hayatında pek çok çarpıklığı teşvik edip tetiklediği her akli başında insanımızın malumudur.

Özellikle 15 Temmuz FETÖ işgal kalkışması yönetim sisteminde demokratik ve tarihsel mirasımızla çelişmeyen bir değişikliğin acil bir ihtiyaç olduğunu tescillemiştir.

Bu kapsamda milli iradenin oluru ve onayıyla Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ülkemizin zor ve sıkıntılı bir döneminde halk oylaması yoluyla kabul edilmiştir.

Toplumsal dokuya, milli bünyeye, Türk kültür ve tarihsel müktesebatına uygun olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi büyük bir boşluğu doldurmuş, zaman içinde yoğunluk kazanan eksiği kapatmıştır.

Bu nedenle “İyileştirilmiş ve Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” çağrılarını çaresizliğin ispatı, hep aynı şeyleri yaparak farklı sonuç bekleyen siyasi acziyetin ilanıdır.

Parlamenter Sistemi siyasetlerinin ana eksenini haline getiren partiler, işlevini iyice yitirmiş, sorun çözme kabiliyetini kaybetmiş bir yönetim sisteminin Türkiye'nin

geleceğinde yeri olmadığını anlamak ve kabullenmek durumundadır.

Buna karşı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi 2020 yılı sonu itibariyle hukuken ve fiilen 2 yıl 5 ay 22 günlük bir uygulama mazisine sahip olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluş döneminin ardından çok partili hayata geçildikten sonra 72 yıldır devrede olan Parlamenter Sistemden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte üçüncü evresine de girmiştir.

Güçlü Meclis, etkili yürütme, bağımsız ve tarafsız yargı ile birlikte kudretli devlet, güçlü Türkiye adım adım tesis edilmeye başlanmıştır.

İyileştirilmiş ve Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Değerlendirmesi Hukuki ve Siyasi Süreç:

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem önerisinin gerçekleşebilmesi siyasi bir temenni yanında bir hukuki süreçtir. Öncelikle, parlamenter sisteme geri dönüşün sağlanması için Anayasa Değişikliği gerekmektedir.

Anayasa Değişikliği için TBMM’de en az 200 milletvekilinin teklifi ve en az 360 milletvekilinin kabul etmesi, Cumhurbaşkanı geri gönderirse en az 400 milletveki-

linin kabul etmesi, ayrıca halkoylamasında geçerli oyların yarısından çoğunun kabul olması gerekmektedir.

Bu çerçevede mevcut TBMM milletvekili dağılımı dikkate alındığında Güçlendirilmiş Parlamenter sistemi öneren partilerin hepsi bir araya gelse bile gerekli Anayasa değişikliğini yapabilmeleri mümkün değildir.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemin temel özellikleri konusunda bugüne kadar HDP (S.Demirtaş), CHP (M.Erkek) ve Gelecek Partisi tarafından kamuoyuna açıklamalar yapılmıştır.

Bu açıklamaları, özet olarak 4 madde halinde sıralamak mümkündür. Bunlar;

Cumhurbaşkanı'nın TBMM tarafından seçilmesi, partisz, tarafsız olması, sadece sembolik ve törensel yetkilere sahip kılınması,

Hükümetin parlamento içinden kurulması, bakanların seçilmiş olması,

Hükümet kurulmasının kolaylaştırılması ve düşürülmesinin zorlaştırılması konusunda "yapıcı/kurucu güvensizlik modeli"nin getirilmesi,

Siyasi partiler ve seçim sistemi, TBMM İçtüzüğü, medya, sivil toplum, yerel yönetimler, yargı, ekonomi ve bürokrasi konularıdır.

Bu önerilere bakıldığında; sürekli eskiye dönülmeyeceğinin vurgulanmasına karşın, açıklanan önerilerin genel olarak eskiye dönüş içerdiği, ülkemizde daha önce uygulanan Parlamenter Sistemin tanımlandığı açıktır.

Cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesi 1982 Anayasasında yer almış, 2007 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi kabul edilmiş ve 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimi bu değişiklik çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişi içeren 2017 Anayasa değişikliğinde de yeni sistemin bir gereği olarak Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi öngörülmüş ve 2018 de yapılan seçimle Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilmiştir.

Dolayısıyla, Cumhurbaşkanı'nın Meclis tarafından seçilmesi, partisiz, tarafsız olması, sadece sembolik ve törensel yetkilere sahip kılınması önerisi eski sistemde var olan ve uzun yıllar uygulanan bir yöntemdir.

Bir başka husus ise, Cumhurbaşkanı'nın Meclis tarafından seçilmesi, halen doğrudan yansıyan halk iradesini ortadan kaldıracak olmasıdır.

Ayrıca sembolik görev, yetki ve sorumluluğun boyutu belirsizdir.

Devletin başı sıfatı ve yürütmenin bir unsuru olacak Cumhurbaşkanlığı makamına bu sıfatlara uygun görev ve sorumluluk yüklenmesi başlı başına yürütmedeki çift başlılığı görev, yetki ve sorumluluk tartışmalarını yeniden başlatacaktır.

Geçmişte Cumhurbaşkanı'nın kağıt üzerinde kalan tarafsızlığı uygulamada yarattığı sorunlar nedeniyle birçok tartışmanın da dinamiği olmuştur.

Anayasamızda Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlığı yaptığı görevle ilgili olarak zaten vardır ve esas olan da bu olmalıdır.

Cumhurbaşkanı dahil herkesin temel haklarından olan siyasi partiye üye olabilme özgürlüğü engellenmemelidir.

Hükümetin parlamento içinden kurulması Parlamento Sistemin temel bir özelliği olup, Ülkemizde 2017 Anayasa değişikliğinden önce uygulanmış ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte kalkmıştır.

Yürütmenin TBMM'nden çıkması halinde, Cumhurbaşkanı da yürütmenin bir unsuru olacak, geçmişte yaşanan siyasi sorumluluk ve yetki tartışmaları yeniden gündeme gelecektir.

Yürütmedeki çift başlılık karar alma süreçlerinde, hükümet Cumhurbaşkanı ilişkilerinde tekrar krizler yaşanmasına yol açacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin sağladığı katı kuvvetler ayrılığı ortadan kalkacak, hükümet Meclis çoğunluğundan çıkacağı için yürütme yasama üzerinde tahakküm kuracaktır.

TBMM'nin etkinliği azalacak, kısa ömürlü ve istikrarsız hükümetlere, koalisyonlara yeniden zemin hazırlanmış olacaktır.

Milletin doğrudan yürütmeyi seçme hakkını ortadan kaldırmak hükümete güç kazandırmayacağı gibi tersine parlamento içinden kurulacak hükümetlerin daha zayıf olmasına sebebiyet verecek, aynı zamanda da demokrasiyi zayıf karakterli hale getirecektir.

Zira parlamenter hükümetler halkın doğrudan gücüne değil dolaylı gücüne dayanmaktadır.

CHP'ye ait "Bakanların seçilmiş olması" önerisi ise yeni bir öneridir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra muhalefet partilerinin en fazla eleştirdiği konulardan birisi bakanların seçilmiş olmaması olup, Meclis'in muhatabının, yürütme erki ve mensupları yerine, onun atadığı bürokratlar olduğu ifade edilmekte, "Sarayın atadığı memur bakanlar" gibi yakışıksız ifadeler kullanılmaktadır.

Parlamenteer Sistemde bakanların milletvekili olması sebebiyle daha güçlü olduğu yaklaşıımı gerçekleri yansıtmamaktadır.

Sıkça kullanılan atanmış ve seçilmiş bakan ifadesi teknik yanlışlıklar barındırmaktadır.

Zira Parlamenteer Sistemde de hem milletvekilleri arasından hem de parlamento dışından bakan atanması mümkün bulunmaktadır.

O halde milletvekillerinin bakan olması hem o bakanı hem de hükümeti daha güçlü yapmayacaktır.

Ayrıca tüm bakanlar milletvekili de olsa seçildikten sonra başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır.

Nitekim Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmeden önce kurulan hükümetlerde 118 defa Meclis dışından bakan atanmıştır.

Tarafsız olması kapsamında seçimler öncesinde Adalet, İçişleri ve Ulaştırma bakanlıklarına yapılan 24 atama dikkate alınmazsa Meclis dışından gelen bakan sayısı 94'tür.

“Yapıcı/kurucu güvensizlik modeli”:

CHP, hükümet kurulmasının kolaylaştırılması, düşürülmesinin zorlaştırılması amacıyla Almanya, Belçika, İs-

panya gibi ülkelerde uygulanan “Yapıcı/kurucu güvensizlik modeli”nin getirilmesini önermiştir.

Gelecek Partisi de, parlamenter sürecin kilitlenmesini önleyecek mekanizmalar sunarak sistemin güçlendirilmesi kapsamında; güvenoyunda basit çoğunluğun, hükümet düşürmede nitelikli çoğunluğun aranmasını, gensoru mekanizmasının yapıcı güvensizlik oyu ile birleştirilmesini gündeme getirmiştir.

Güven oylamasında mevcut milletvekili sayısının salt çoğunluğunun, gensoruda ise TBMM üye sayısının salt çoğunluğunun aranması suretiyle hükümet kurmayı teşvik, düşürmeyi caydırma uygulaması Anayasamızda yer almış hükümlerdi.

Ancak bu önlemin bir çözüm olmadığı aşikardır.

Hükümet kurulmasının kolaylaştırılması, düşürülmesinin zorlaştırılması amacıyla “Yapıcı/kurucu güvensizlik modeli” önerisi yapılmaktadır.

Parlamenter Sistemle yönetilen bazı ülkelerde uygulanan “Kurucu/yapıcı güvensizlik oyu” yöntemine göre, Meclis bir hükümeti ancak yeni başbakanı belirledikten sonra düşürebilmekte, Meclis’in işbaşında olan bir hükümete güvensizlik oyu verebilmesi için önce yeni hükümet için anlaşması gerekmektedir.

Ülkemizde geçmiş sistemde hükümetlerin güvenoyu alamaması ya da gensoru ile düşürülmesi olayları nadir yaşanmıştır.

Parlamente Sistem döneminde yaşanan siyasi istikrarsızlıkların altında yatan esas neden, hükümet krizleri, kısa süreli koalisyon ve azınlık hükümetleri, iç ve dış vesayet odaklarının siyasete müdahaleleridir.

Türkiye için yeni bir öneri olarak takdim edilen yapıcı güvensizlik oyu, gensoru ile düşürülen hükümetten sonra yeni hükümetin kuruluşunun gecikmesinden kaynaklanan sorunları önlemeye çalışsa da Parlamento Sistemin temel sorunlarını çözmemektedir.

Parlamente Sistemin karakteristik özellikleri olan seçim sonrası hükümet kuruluşunun gecikmesi, pazarlıkların, milletvekili transferlerinin devrede olması, iki seçim arasında kısa süreli ve istikrarsız hükümetler oluşması, sık sık seçime gidilmesi, öngörülebilirliğin ortadan kalkması ve nihayet güvensiz, istikrarsız hükümetler ile ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın sebep olduğu kriz ve kaos ortamını engelleyememektedir.

Diğer yandan Güçlendirilmiş Parlamento Sistemde hükümetlerin düşürülmesini zorlaştırmak istikrar için yeterli olmadığı gibi sadece görevde kalmak da tek başına bir anlam ifade etmemektedir.

Zira hükûmetin görevde kalması yanında ülkeyi yönetebilmesi için kanun çıkarma kabiliyetine de sahip olması gerekmektedir.

Ancak bu tür geçici tedbirlerle hem kanun çıkaramayacak hem de parlamentoda başka bir alternatif olduğunda her an düşürülebilecek bir hükümet söz konusu olacaktır.

Ayrıca belirtmek gerekir ki yapıcı/kurucu güvensizlik oyu hükümet istikrarsızlığına gerçek anlamda çözüm getirmediği gibi esasen hükümet kurmak için daha fazla pazarlık yapılmasını da gündeme getirme potansiyeli taşımaktadır.

Bu modelin Parlamenter Sistemi “güçlendirmeye” yaramayacağı açıktır ve nitekim uygulandığı ülkelerdeki uzun süreli hükümet krizleri bilinmektedir.

CHP önerisinde örnek alınan Almanya, İspanya ve Belçika’da hükümet kurmanın kolay, düşürülmesinin zor olmasının tam tersine bu ülkelerde son yıllarda uzun süre meşru hükümet kurulamamış, geçici ve azınlık hükümetleri kurulmuş, gensoruyla hükümet düşürülmüş, sıklıkla seçime gidilmiş, ağır siyasi krizler ve siyasi istikrarsızlıklar yaşanmıştır.

Almanya’da, 2017 seçimlerinden sonra 5,5 ay hükümet kurulamamıştır.

Bu ülkede 2017 ve 2018 yıllarında yaşanan en önemli olayların başında bir türlü kurulamayan hükümet gelmektedir.

Almanya'da 24 Eylül 2017 tarihinde yapılan seçimlerden sonra hükümet kurma çalışmaları uzun süre sonuçsuz kalmış, yaklaşık 5,5 ay sonra, bir başka ifadeyle 169 gün sonra 12 Mart 2018 tarihinde Hristiyan Birlik Partileri (CDU ve CSU) ile Sosyal Demokrat Parti (SPD) arasında koalisyon hükümeti konusunda uzlaşma sağlanmıştır.

Modern Almanya tarihinde, bu kadar uzun süre hükümetsizlik görülmemiştir.

İspanya'da son 5 yılda siyasi istikrarsızlıklar yaşanmıştır.

Gensoru ve güvenoyu uygulamalarıyla hükümetler düşmüş, uzun süre hükümet kurulamamış, ikisi 2019 yılı içinde olmak üzere 5 yılda 4 kez seçim yapılmıştır.

İspanya'da 1 Haziran 2018'de yapılan gensoru oylamasıyla hükümet düşmüş ve geçici bir hükümet kurulmuştur.

Bu hükümetin 2019 bütçesi Parlamentoda onaylanmadığı için Başbakan, erken seçim çağrısı yapmak zorunda kalmıştır.

28 Nisan 2019 tarihinde yapılan seçimlerden sonra hükümet kurulamamış, 10 Kasım 2019 tarihinde tekrar seçime gidilmiştir.

Belçika'da yapılan seçimlerin ardından hükümete kalma süresi, 1988'de 148 gün, 1979'da 107 gün ve 1992'de 102 gün, 2007'de 194 gün olmuştur. 2010'daki seçimden sonra ağır bir siyasi kriz yaşanmış, ülke yaklaşık 1,5 yıl diğer bir ifadeyle 541 gün hükümete kalarak bu alanda dünya rekorunu kırmıştır.

25 Mayıs 2014'te yapılan seçimlerden 134 gün sonra 7 Ekim 2014'te dört parti sağcı bir hükümet koalisyonu kurma konusunda anlaşmaya varmıştır

26 Mayıs 2019'da yapılan seçimlerin üstünden de yaklaşık 16 ay, bir başka ifadeyle 492 geçtikten sonra 1 Ekim 2020 tarihinde 7 partili koalisyon hükümeti kurulmuştur.

Yeni bir hükümetin kuruluşuna kadar meşruiyetini kaybetmiş olan Belçika hükümetinin bütçe ve uluslararası anlaşmalar hakkında kararlar alması mümkün olmamıştır.

Belçika F-35 pazarlığının yapıldığı, Brexit'in tartışıldığı bir dönemde meşru bir hükümete sahip olmamanın zorluklarını yaşamıştır

Flaman Liberal Partili Başbakanın basın toplantısına katılan Sosyalist Parti Genel Başkanı, kimin başbakan olacağına yönelik soruya verdiği esprili cevapta, “Nasıl seçeceğimizi bilemedik, o yüzden yazı tura attık. Alexander denk geldi ama bu harika bir tercih” demiştir.

Böylece Belçika’da “Vivaldi koalisyonu” olarak adlandırılan 7 partili hükümet üzerinde anlaşılmıştır.

Sonuç

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem kavramını ilk telfuz eden ve sisteme dair önerileri ilk açıklayan HDP eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş’tır.

HDP, CHP, İP, SP, DEVA VE GP’nin dile getirdiği “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” söyleminin, içi boş ve tamamen taktik amaçlar için uydurulmuş bir kavram olduğu anlaşılmaktadır.

Hatırlanacağı gibi halk oylaması sürecinde de kamuoyunu yanıltmak için gerçek dışı iddialar ortaya atılmıştı.

Anayasa değişikliğinin sadece bir hükümet sistemi değişikliği olmayıp bir rejim değişikliği olduğu, Cumhurbaşkanlığı’na Anayasa ve kanunları değiştirme yetkisi verildiği gibi asılsız isnatlar bunlardan bazılarıdır.

Temel dinamiği Cumhuriyet İttifakı karşıtlığı ve Türkiye dűřmanı çevrelerin sözcüluğu olan bu iddiaların karşılık bulmaması üzerine bu defa da uygulama sürecinde farklı argümanlar üretme çabasına girilmiş, “Güçlendirilmiř parlamenter sistem”, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve Cumhuriyet İttifakı karşıtlığının siyasi söylemi, ortak sesi olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Eskiye dönüş olmayacağı ifadesiyle ve güçlendirilmiş tanımlamasıyla kamuoyu oluşturulmaya çalışılsa da, aslında dile getirilen sistem, klasik Parlamenter Sistemdir ve onun unsurlarını barındırmaktadır.

Ayrıca bu ifadeler, Parlamenter Sistemin sorunlu olduğu aynı zamanda da Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin işlevselliğinin ve uygulama sonuçlarının başarısının kabul edildiği anlamına gelmektedir.

Milleti esas alan bir sistem daha demokratiktir. Yürütmeyi de Yasamayı da millet seçtiği için milli irade güçlendirilmiş, yönetimde tam istikrar sağlanmıştır.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem önerisi, Cumhuriyet İttifakı karşısında konumlanan siyasi parti, STK, örgüt, akademisyen ve benzeri odaklar tarafından, ortaklaşa ifade edilebilecek üst bir söylem oluşturma çabası, muhalefeti bir söylem etrafında toplama niyeti olarak görölmektedir.

Aslında HDP, CHP, İP ve SP temsilcilerinin yaptığı anayasa çalışmasının kamuoyuna sızmasıyla birlikte ne yapmak istedikleri de deşifre olmuştur.

Anayasanın ilk dört maddesinde değişiklik, Türklüğün ve Atatürk'ün anayasadan çıkarılması, Türkiye'nin 26'ya bölünmesi, anadilde eğitim ve vatandaşlık tanımı gibi değişiklikleri içeren çalışma ile Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem talebinin eş zamanlı olması manidardır.

Parlamenter Sisteme dönüş için el ovuşturanların amaçları; Türkiye'nin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile sahip olduğu güçlü yürütme fonksiyonunu tasfiye etmek, demokratik adımlardan geriye dönüşünü sağlamak ve çıkarlarına uygun bir Türkiye tasarlayanlara hizmettir.

Bunun yanında ülkemizin üniter milli devlet yapısını, milli birlik ve bütünlüğünü bozmaya dönük girişimlere yeniden ortam hazırlamaktır.

Türk milleti bunları görmekte, bilmekte ve yaşamaktadır.

Türkiye'nin yeniden eski sisteme dönmesini, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile elde edilen ileri demokratik kazanımları kaybetmesini içeren, karşıtlık ekseninde, kaos ve kargaşa beklentisinde bir yaklaşımla milletin kafasını karıştırma girişimi millet vicdanında karşılık bulmayacaktır.

Denenmiş ve Türkiye'ye verdiği zararlar tecrübe edilmiş Parlamenter Sisteme geriye dönüşü ifade eden içi boş öneriler, Türkiye'yi yeniden bilindik sorunlarla yüz yüze bırakma girişimidir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yaşanan bu sıkıntılar tamamen ortadan kaldırılmış, çözüm diye sunulan sorunlar zaten çözülmüştür.

Yürütmeyi de Yasamayı da millet seçtiği için egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olma ilkesi en güçlü şekilde tezahür etmiştir.

Hal böyle iken yeniden kriz üreten bir yapı tesis etme arayışı, çözülmüş sorunları yeniden Türkiye'nin gündemine taşıma gayreti milletimize haksızlıktır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Türk milletinin geleceğinin mimarıdır.

Artık yapılması gereken inşa ve ilk uygulama döneminin ardından olgunlaşma döneminde sistemin sağlıklı bir şekilde işleminin önündeki engelleri kaldırıcı, ileri atılımları gerçekleştirici düzenlemeleri yaparak yola devam etmek, Türkiye'nin gücüne güç katmaktır.

Kaldı ki Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulandıkça olumlu etkisi de görülmeye başlamıştır.

Türkiye yoğun bir şekilde maruz kaldığı bölgesel ve küresel dayatmalara, ekonomik ve siyasi baskılara sistemin sağladığı imkânlar çerçevesinde alınan etkili tedbirler sayesinde karşılık verebilmiştir.

Bunların başında; terörle mücadelede elde edilen tarihi başarılar, KOVİD-19 salgınına ve muhtelif operasyonlara rağmen ekonomide ortaya konulan performans, dış politikada gerek bölgesel planda gerekse küresel ölçekte Türkiye'nin belirleyici aktör halini alması gelmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin sağladığı sevk ve idaredeki etkili koordinasyon sayesinde salgın sürecini Türkiye, dünyanın gıpta edeceği bir şekilde yönetmiştir.

Bunların fark edilmesi ise Türkiye hasmı çevreleri tekrar harekete geçirmiş başını CHP'nin çektiği HDP, İP, SP, GP ve DEVA partilerinden ve destekçisi STK'lardan oluşan bir koro, söylemlerini sistemi itibarsızlaştırma ve yeniden Parlamenter Sisteme dönmeye odaklamıştır.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem teklifini yapanların, esasen sıkıntılarını kabul ettikleri Parlamenter Sistemden farklı bir şey önermedikleri, Türkiye'nin kurtulduğu prangalara yeniden milletimizi mahkûm etmeyi vadettikleri anlaşılmıştır.

Hatırlanacağı gibi 2018 ve 2019 yıllarında geçirdiğimiz seçim süreçlerinin ana argümanı da zillet ittifakı bakımından Parlamenter Sisteme dönüş olmuştur.

Yine hatırlanacağı gibi tüm seçimlerden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin inşasını gerçekleştiren Cumhur İttifakı zaferle çıkmıştır.

Başta 16 Nisan 2017'deki Halkoylaması olmak üzere 24 Haziran 2018 ve 31 Mart 2019 seçimlerindeki millet iradesinin yok sayılması anlamına gelen bu tavrın bir de demokrasi adına ifade edilmesi hazin bir çelişkidir.

Bu söylemlerin sadece öneri olmaktan çıkıp, ekonomik ve sosyal sorunları tahrik etmek suretiyle, dünyada yaşanan örneklerde olduğu gibi insanları sokağa, devlete karşı isyana teşvik etmek, bir iç karışıklık çıkararak siyasi iktidarı değiştirmek ve buna ilişkin söylem ve eylemlere girişmek Türkiye'ye yapılabilecek en büyük kötülük, hatta ihanet olacaktır.

Ancak bugün CHP öncülüğünde ısrarla yapılmak istenen de budur.

Oysaki, Türkiye 2023 seçimlerine kadar geçireceği istikrarlı dönemde çözüm bekleyen birçok temel problemini aşabilecek güç ve kararlılıktadır.

Türk milleti 16 Nisan 2017’de nihai hükmünü vermiştir. Bundan geriye dönüş de olmayacaktır.

Birçok uyum düzenlemesi yapılmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin olgunlaşma döneminde sistemin tamamlayıcı unsurları olacak yahut varsa sistemin aksayan yönlerini giderecek düzenlemeler yapılarak Türkiye yoluna devam edecektir.

Bu kapsamda olmak üzere; Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları, TBMM İçtüzüğü, Milletvekili Dokunulmazlıkları ve Siyasi Etik düzenlemeleri ile Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilişkin yasa çalışmalarının tamamlanması gerekmekte, Yasama, Yürütme ve Yargıya ilişkin bazı düzenlemelerin gerçekleştirilmesi zarureti bulunmaktadır.

Türkiye FETÖ, PKK, DEAŞ, YPG ve diğer terör örgütlerinin kökünü kazıyacaksa, lider ülke ve küresel güç haline gelecekse Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sayesinde bunları başaracaktır.

Nitekim uygulama sürecinde etrafımızdaki ateş çembereğine rağmen elde edilen kazanımlar bunu teyit etmektedir.

Zillet ittifakının ağız birliği yaptığı Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem önerisi, içeriği itibarıyla esasen klasik Parlamenter Sistem içinde yer alan köksüz ve işe ya-

ramayacak önerilerdir ve Türkiye'yi yeniden karanlık dehlizlere mahkum edecek nitelik taşımaktadır.

Bu nedenle sadece karşıtlık oluşturma üzerinden bir siyasi birliktelik amacı taşıyan önerilerin içi de boştur.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nden geriye dönüş gayreti de bu günkü siyasi tablo karşısında Anayasal süreç içinde boşuna çaba, aziz milletimizi oyalama ve kandırmadan ibaret, toplumu kutuplaştırma gayretidir.

BÖLÜM 2

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine Geçiş ve Uygulama Süreci

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Esasları:

Dünyada demokratik ülkelerin uyguladığı üç hükümet sistemi bulunmaktadır: Başkanlık sistemi, parlamenter sistem ve yarı başkanlık sistemi. Bu sistemlerin şekillenmesinde özellikle yasama ve yürütmenin yapısı ve aralarındaki ilişkiler belirleyici olmaktadır.

Her bir hükümet sistemine model teşkil eden ABD, İngiltere, Fransa gibi ülkeler bu sistemlere kendi tarihi şartlarını yansıtmişlardır.

Tabidir ki, her ülkenin sahip olduğu kendine özgü siyasi, sosyal, kültürel ve benzeri şartlara ve farklılıklara bağlı olarak, hükümet sistemlerinin alt unsurları da birbirinden farklı olabilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ABD ve diğer başkanlıkla yönetilen ülke örnekleri de incelenerek Türki-

ye'ye özgü, Türk milletinin tarihi ve kültürel dokusuna uygun bir hükümet sistemi olarak inşa edilmiştir. Dünyada uygulanan başkanlık sistemlerine göre rasyonelleştirilmiş bir hükümet modelidir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin merkezinde sadece millet egemenliği ve demokratik değerler bulunmaktadır.

Anayasamız ile güvence altında bulunan cumhuriyetin temel nitelikleri, millî ve üniter devlet yapımız, Türk millî kimliği, Atatürk, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerler yeni sistemin kırmızı çizgileridir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, parlamenter sistemin ağırlıklarını tasfiye etmiş, olumsuzluklarını gidermiştir. Türkiye vesayet odaklarından arındırılmış, ayak bağlarından kurtulmuş, özgüvene kavuşmuştur.

Devlet yönetiminde çift başlılık, hükümet krizleri, yönetim sisteminde tıkanıklıklar ve siyasal istikrarsızlıklar dönemi sona ermiştir. Hükümet bunalımlarına kilit vurulmuş, hükümet etme sistemindeki engeller aşılmıştır.

Böylelikle, siyasi, ekonomik ve demokratik istikrarın yolu açılmış; hızlı işleyen, çabuk karar alan, sorunların çözümüne ve Türkiye'nin gelişmesine odaklı bir yönetim yapısı tesis edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi kuvvetler arasındaki denge ve denetimi güçlendirmiştir. Kuvvetler ayrımı net olarak sağlanmıştır.

Yürütme yetkisini doğrudan milletin vermesi temin edilmiş, yürütme Meclis içinden çıkmadığı ve güvenoyunu bizzat milletten aldığı için de güvenoyu ve genso-ru mekanizması kaldırılmıştır.

Meclis Yürütmeye karşı denetim gücüyle donatılmış, Cumhurbaşkanı, Meclis'e hesap verebilir hale getirilmiştir.

Parlamentar sistemdeki sınırsız yetkili ve sorumsuz Cumhurbaşkanı yerine, her türlü iş ve işlemleriyle ilgili sorumlu, hem yasama, hem yargı denetimine tabi, hem de millete karşı hesap veren bir cumhurbaşkanlığı makamı oluşturulmuştur.

Parlamentar sistemde Meclisin yasama yetkisini elinden alan, yetki kanununa dayalı kanun hükmünde kararname çıkarma uygulaması yeni Sistemle birlikte kaldırılmıştır.

Parlamentar sistemde yargı denetimine tabi olmayan Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yeni Sistemle birlikte yargı denetimine tabi hâle gelmiştir.

Yargının tarafsızlığı anayasal hükme bağlanmış, yargıda birlik amacıyla sivil-asker ayrımına son verilmiş,

Anayasa Mahkemesinin askeri kökenli iki üyeliği kaldırılmış, askeri mahkemeler kapatılmıştır. Ayrıca, ara rejim dönemlerini çağrıştıran sıkıyönetim kaldırılmıştır. Böylelikle demokratikleşme yönünde de önemli adımlar atılmıştır.

Yargıda kutuplaşmaya ve illegal oluşumların sızmasına zemin hazırlayan yapının ortadan kaldırılması amacıyla HSYK, HSK adıyla yeniden yapılandırılarak üyelerinin çoğunluğunu teşkil eden 7 üyenin TBMM’de nite likli çoğunlukla seçilmesi düzenlenmiştir.

Siyasi partilerin ittifak yaparak seçime katılabilmelerinin yasal altyapısı oluşturulmuş, temsilde adalet ilkesi gözetilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ülkemiz yönetimde istikrarın, temsilde adaletin temin edildiği bir yönetim sistemine kavuşturulmuştur. 24 Haziran 2018 seçimlerinde seçmen iradesinin Meclis’e yansıma oranı yüzde 99,3 olmuştur.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine Geçiş Süreci:

Hatırlanacağı gibi Anayasa değişikliğinin yapıldığı 16 Nisan 2017 öncesinde hükümet sistemi değişikliğini zorunlu kılan sebepler ile değişikliklerin ne getirece-

ği, parlamenter sisteme göre üstünlükleri kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bunların başında parlamenter sistemde yaşanan sorunlar, zemin hazırladığı demokrasi dışı müdahaleler, siyasi istikrarsızlıklar, hükümet kurma krizleri, yürütmedeki çift başlılık ve bunun neden olduğu sistem tartışmaları ve milli becamızı tehdit eden gelişmeler olarak ifade edilmiştir.

Türkiye’de çok partili seçimlerin yapıldığı 21 Temmuz 1946 tarihinden 9 Temmuz 2018 tarihine kadar geçen yaklaşık yetmiş iki yılda 51 hükümet görev yapmış olup Parlamenter hükümet sisteminin uygulandığı bu dönemde hükümetlerin ortalama ömrü yaklaşık bir yıl beş ay düzeyinde kalmıştır.

Türk milleti, parlamenter hükümet sisteminde birtakım iç ve dış vesayet odaklarının tasarımıyla nasıl hükümetler kurulduğunu ve nasıl düşürüldüğünü defalarca yaşamış, yirmi beş gün süreyle görev yapan hükümetleri görmüştür.

En uzun süreli koalisyon hükümeti yaklaşık üç buçuk yıl (3 yıl 5 ay 5 gün) süren bizim de içinde olduğumuz 57. Hükümet olmuştur.

Bu denli kısa ömürlü hükümetlerin yanı sıra, koalisyon ve hükümet kurma çalışmaları, güvenoyu alma süreci ve Mecliste yapılan Cumhurbaşkanı seçimlerinde yaşanan krizler, yönetim sisteminde tıkanıklıklara yol

açmış, önemli zaman kayıplarına ve istikrarsızlıklara neden olmuştur. Devletin tepesinde yaşanan bu sıkıntıların sebep olduğu demokrasi dışı girişimler parlamenter sistemin sorunları olarak yaşanagelmıştır.

Demokrasi dışı müdahalelere zemin hazırlayan siyasal istikrarsızlıklar, Türkiye’yi ekonomik ve sosyal yönden de olumsuz olarak etkilemiştir.

Türkiye, darbelerin acı ve ağır faturalarına katlanmak durumunda kalmış, darbeler, her defasında ülkemiz ve milletimiz için yıkım olmuş, Türkiye’yi hedeflerinden caydırmış, on yıllarımızı kaybettirmiştir.

Parlamenter sistemin ülkemizdeki en önemli sorunlarından birisi Cumhurbaşkanı ve Başbakanın oluşan iki güçlü organ tarafından yerine getirilen yürütmedeki çift başlılık olmuştur.

Türkiye’nin yönetim yapısını sakatlayan, hukuk ve anayasa tartışmalarını alevlendirip kriz ve kaosu derinleştirme ihtimali taşıyan hükümet etme sistemindeki karmaşa, özellikle de 15 Temmuz sonrasında çözülmesi zorunlu bir problem olarak tekrar karşımıza çıkmıştır.

MHP ve AK Parti arasında varılan uzlaşmayla, sistemdeki sorunların çözümüne yönelik yeni bir hükümet sistemi ortaya çıkarılmış, Türkiye’nin maruz kaldığı risk ve tehditlere karşılık verebilecek “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” inşa edilmiştir.

Bu süreçte Türkiye'nin önündeki engelleri aşması ve hasımlarına karşı güç birliği yapabilmesi, millî güçlerin bir ve beraber olmasını ve millî mutabakatla hareket etme zarureti ortaya çıkarmıştır.

Cumhur İttifakı da böyle bir sorumluluk ahlakıyla doğmuş; Yenikapı Mitingi ile sembolleşen millî birlik ruhu, Cumhur İttifakı'nın temel dayanağı olmuştur.

Milliyetçi Hareket Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi arasında varılan mutabakat sonucunda Türkiye'de hükümet modelini yeni bir zemine oturtan Anayasa Değişikliği Paketi hazırlanmıştır.

10 Aralık 2016 tarihinde TBMM Başkanlığına verilen ve 18 maddeden oluşan "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" Anayasa Komisyonu ve Genel Kurul görüşmelerinden sonra 21 Ocak 2017 tarihinde TBMM Genel Kurulunda referanduma götürölmek üzere 339 oyla kabul edilmiştir.

Türk milleti, ölkemize yönelik artan risk ve tehditleri, bekamız üzerinde oynanan oyunları ve yönetim sistemimizdeki sorunları görerek 16 Nisan 2017 halk oylamasıyla anayasa değişikliği paketini yüzde 51,18 oranındaki "evet" oyu ile kabul etmiş ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine onay vermiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi Türk milletinin başarısıdır. Hiçbir dış tazyik ve yönlendirme olmadan, hiçbir telkin ve baskı yaşanmadan hükûmet sistemi, cumhurun bizzat irade ve isteğiyle değişmiş, Türk milleti demokratik rûştünü bir kez daha ispatlamıştır. Temel amacı, Türkiye'nin birlik ve dirliğini korumak, beka ve istiklalini yaşatmak olan yeni bir siyasi sürece girilmiştir.

Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine ilişkin Anayasa değişikliği gerçekleşmeden evvel kamuoyunun gündeminde tartışılmıştır. Siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşları görüşlerini kamuoyu ile paylaşmış, parlamentoda yapılan çalışmalar da kamuoyunun gözü önünde olmuştur.

Anayasa değişikliğinin bütünüyle uygulamaya girmesi yapılacak ilk cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi ile ilişkilendirilmiş ve 24 Haziran 2018 tarihinde söz konusu seçim yapılmıştır.

Bu seçimin önemli özelliklerinden birisi, yürütmeyi ve yasamayı doğrudan halkın seçmesinin yanı sıra, yapılan propagandalar itibarıyla 16 Nisan 2017 de ki halkoylamasından sonra Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin adeta ikinci defa oylanması olmuştur.

Bu seçime Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini inşa eden AK Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi "Cumhur

İttifakı” çatısı altında girerken CHP, HDP, İP, SP'nin oluşturduğu blok parlamenter sisteme dönmeyi vaat etmişlerdir. 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı Seçimi sonucunda Cumhurbaşkanlığı yüzde 52,59 oyla seçilmiş, 27.Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonucunda Cumhurbaşkanlığı'nın toplam oy oranı ise yüzde 53,66 olmuştur.

Üçüncü olarak da 31 Mart 2019'da yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimleri esasen yerel yöneticilerin seçilecek olmasına rağmen sistem tartışmaları ile geçmiştir. Seçimin sonucunda il genel meclisi üyeliği seçiminde Cumhurbaşkanlığı oy oranı % 60,43 olmuştur. Belediye meclis üyeliği ve belediye başkanlığında da Cumhurbaşkanlığı başarılı olmuştur.

Böylece Türk milletinden üç defa destek ve onay alan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, meşruiyetini güçlendirmiş ve bunu tartışma alanı olmaktan çıkarmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Uygulama Sonuçları:

Türkiye, 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetilmektedir. Bugüne kadar geçen 2,5 yıllık (13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 2 yıl 6 ay 4 gün - 914 gün) süre zarfında birçok alanda tarihi adımlar atılmış, başarılar elde edilmiştir.

Türkiye, dünyanın ve içinde bulunduğu bölgenin çetin ve zorlu şartlarında olağanüstü bir diriliş ve yükseliş azmiyle öne çıkmaktadır.

Türkiye çok yönlü ve insani dış politika anlayışı ile bölgesel gelişmelerin belirleyicisi, küresel düzeyde etkili bir aktör durumuna gelmiştir.

Bir yandan milli güvenliğimizin ve egemenlik haklarımızın korunması, aynı zamanda da bölgesel ve küresel ölçekte adaletin tesisi için çaba sarf etmektedir.

Bölgesel ve küresel ölçekte her alanda uluslararası hukuka uygun, meşru ve millî politikalarla becamıza, güvenliğimize, egemenlik haklarımıza ve tarihî mirasımıza sahip çıkmaktadır.

Türkiye, küresel düzeyde adalet anlayışının tesis edilmesine de katkı vermektedir. Nerede bir mazlum varsa, nerede hakkı yenmiş, barış ve huzura susamış bir mağdur bulunuyorsa Türkiye bütün gücüyle oradadır.

Terörle mücadele kararlı, etkin ve başarılı bir şekilde devam ettirilmekte, girilemez denilen yerlere girilmekte, kahraman güvenlik güçlerimiz destan yazmaktadır.

“Pençe”, “Kıran”, “Kapan”, “Yıldırım” ve şimdi de “Eren” Operasyonları terörün belini kırmakla kalmamış, Türk devletinin kudretini göstermiştir.

Artık terörün sonuna yaklaşılmaktadır. Kanlı örgütün dağ kadrosu da günbegün erimekte, elebaşları etkisiz hale getirilmektedir. Huzur ve güvenlik ortamı güçlü bir şekilde tesis edilmektedir.

Emperyalist güçler tarafından Suriye'nin kuzeyinde oluşturulmak istenen terör koridoru girişimi, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı Harekâtlarıyla bertaraf edilmiştir. Türkiye'nin tezlerinin kabul edildiği önemli bir askeri, diplomatik ve siyasi başarı sağlanmıştır.

Teröristlerden temizlenerek güvenli hâle getirilen bölgelerde temel altyapı ihtiyaçlarının sağlanması ve hayatın normalleşmesi için ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak çalışmalar devam etmektedir.

Türkiye, tehditlere aldırmadan, Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarını ve millî çıkarlarını korumak için etkin bir politika yürütmektedir.

Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti'yle uluslararası hukuk kurallarına uygun şekilde imzalanan anlaşmayla, Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi saf dışı bırakmaya çalışanların oyunları bozulmuş, Ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin egemenlik haklarını koruma kararlılığı gösterilmiştir.

Sondaj ve sismik araştırma gemilerimizle, mavi vatanımızda ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yetki verdiği alanlarda, araştırma faaliyetleri yapılmaktadır.

Türkiye, tarihinin en büyük doğal gaz keşfini Karadeniz'de gerçekleştirmiştir. Keşfedilen 405 milyar metre-küp doğal gaz rezervi, ekonomik güvenliğimizi sağlam esaslara bağlarken stratejik gücümüze güç katacak, vatandaşlarımızın refahına da yansiyacaktır.

Kıbrıs, Türkiye'nin millî davasıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan cumhurbaşkanı seçimiyle yeni bir döneme girilmiştir.

46 yıl kapalı kalan Maraş açılmıştır. Maraş'ın açılması uluslararası hukuka uygundur, meşrudur ve tasarrufu da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne aittir.

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerif'in ibadete açılması yakın tarihimizin en önemli olaylarından biridir. 86 yıl sonra zincirler kırılmış, Ayasofya Müslüman gönüllerle buluşurulmuştur.

Azerbaycan, 28 yıl sonra, Ermenistan'ın işgali altında bulunan öz topraklarını işgalden kurtarmıştır. Türkiye Azerbaycan'a açık destek vermiş, Azerbaycan Türkü kardeşlerimizin yanında, aynı zamanda da diplomasi masasında yer almış, belirleyici olmuştur.

Nahçıvan'dan Azerbaycan'a açılacak koridor sayesinde Türkiye ve Azerbaycan ilk kez karayolu ile birbirine bağlanacaktır.

Türkiye, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 2019 İnsani Gelişme Raporuna göre ilk kez en üst lig olan "en yüksek insani gelişme" kategorisine yükselmiş, 2020 raporuna göre de insani gelişme endeksi değeri artmış, ülkeler sıralamasında iki yılda 10 sıra birden yükselmiştir.

Ülkemizin Kovid 19 salgınıyla mücadelede etkinliği, güçlü sağlık altyapısı, ücretsiz test ve tedavi hizmetleri AB İlerleme Raporuna yansımış, Dünya Sağlık Örgütü yetkililerince ve dünya çapında gazete ve televizyon kanallarınca örnek gösterilmiştir.

Ülkemiz aralarında güçlü ekonomilere sahip ABD ve Avrupa ülkeleri de olmak üzere, zor durumlarda kalan 156 ülke ve 9 uluslararası kuruluşa malzeme yardımı yapmıştır.

Türkiye bu dönemde deprem ve sel gibi can ve mal kayıplarına sebep olan doğal afetlere de maruz kalmıştır. Afetlerin yaraları süratle sarılmış, etkilenen vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmiştir.

Bu süreçte üretime dayalı yerli ve milli ekonomiye dönüş politikalarına ağırlık verilmiştir. Milli teknoloji ham-

lesinin çıktıkları alınmakta olup, başta savunma sanayi olmak üzere imalat sanayi, otomotiv, makine, enerji, yazılım, ilaç ve tıbbi malzeme gibi birçok alanda yerli ve milli üretim artmaktadır.

İlk millî helikopter motorumuz, İHA'lar, SİHA'lar, gemiler, zırhlı araçlar ve silahlar gururumuz olmuştur.

Savunma, havacılık ve uzay alanında ileri teknolojili çalışmalar yürütmek üzere 2020 yılı başında ilan edilen Konya Teknoloji Endüstri Bölgesinde, ASELSAN Konya Silah Sistemleri Tesisinin açılışı yapılmıştır.

Türkiye'nin otomobilini üretecek fabrikanın temelleri Gemlik'te atılmıştır. Milletimizin beğenisine sunulan TOGG Türkiye'nin gururu olmuştur.

Teknoparklardaki genç girişimcilerimiz dünya çapında başarılar elde etmektedir. Yerli bir mobil oyun şirketi-miz 1,8 milyar dolarlık değerle, Türkiye'nin "1 milyar dolar üzerinde değerlendirilen" ilk girişimi olmayı başarmıştır.

Yerli yoğun bakım solunum cihazımız kısa süre içinde üretilmiş, ihraç edilmektedir

Yerli ve milli enerji atılımı kapsamında Türkiye'nin ilk, Avrupa ve Orta Doğunun tek entegre güneş paneli fabrikası açılmıştır. Üretilen panellerin kurulmaya başlan-

diği Konya Karapınar GES uzaydan görülebilecek olup, 2 milyon kişinin elektrik ihtiyacını karşılayacaktır.

Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) Avrupa Bağlantısı ve Türk Akım Projesi ile enerji alanında iki önemli adım atılmıştır.

Türkiye, bu dönemde dünya çapında devasa projelere imza atmış, kısa zamanda yapılan havalimanları, şehir hastaneleri, acil durum hastaneleri, otoyollar, köprüler, tüneller, bölünmüş yollar, barajlar gibi yatırımları gerçekleştirmiştir.

Türkiye, Dünya Bankası 2019 İş Yapma Kolaylığı Raporu'na göre son iki yılda 27 basamak yükselerek 33'üncü sıraya ulaşmış, yatırımcılar için giderek daha cazip hale gelmektedir.

Dünya ekonomileri gibi Türkiye ekonomisi de son dönemde zorlu bir süreçten geçmektedir. Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durum değerlendirilirken son yıllarda yaşanan iç ve dış gelişmelerin ekonomik ve sosyal maliyetinin de dikkate alınması zorunlu bulunmaktadır.

15 Temmuz darbe girişimi ve terör saldırılarıyla sonuç alamayanlar, 2018 yılında ekonomimizi çökertmek için kur ve faiz üzerinden saldırılar başlatmışlardır. Küresel güçlerin öncülüğünde kur ve faiz üzerinden Türkiye ekonomisi ve siyaseti yönlendirilmek istenmiştir.

Türkiye maruz kaldığı ekonomik saldırılara, manipülasyonlara ve yaptırımlara kararlılıkla karşılık verirken, ekonomimizi çökertme girişimleri, alınan isabetli ve etkili önlemler sayesinde her defasında boşa çıkmıştır.

2016 yılı ve sonrasında ekonomik veriler incelendiğinde Türkiye ekonomisine yönelik saldırıların etkisi ve saldırılar karşısında alınan ekonomik tedbirlerin yansımaları net bir şekilde görülmektedir.

Dünya ekonomisinin ve gelişmekte olan ülke ekonomilerinin 2020 yılında Kovid 19 salgını nedeniyle yüksek oranda daralacağı öngörülürken, Türkiye ekonomisi bunlardan pozitif olarak ayrılmaktadır.

2020 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 9,9 daralan Türkiye ekonomisi alınan etkili önlemler sayesinde güçlü bir toparlanma göstererek üçüncü çeyrekte yüzde 6,7 büyümüş ve yılın ilk dokuz ayında yüzde 0,5 büyüme gerçekleştirmiştir. Dördüncü çeyreğe dair öncü göstergeler, ekonomide güçlü toparlanmanın devam ettiğine ve yıllık yüzde 0,3 büyüme hedefinin aşılacağına işaret etmektedir.

Bu dönemde önemli bazı kanuni düzenlemeler de yapılmıştır. Teröristler ile çocuk istismarcıları, tecavüzçüler, kadın katilleri hariç olmak üzere, demir parmaklıkların gerisinde özgürlük düşü kuran, kader kurban-

larına yönelik İnfaz Yasasında değişiklik yapan kanun çıkarılmıştır

Yassıda mahkemeleri olarak bilinen, Yüksek Adalet Divanı'nın kullandığı yetkilerin hukuki dayanağını oluşturan kanun hükümlerinin geçmişe dönük olarak yürürlükten kaldırılması ve böylelikle hükümsüz hâle gelen kararlardan kaynaklanan zararların tazmini kapsamında düzenleme yapılmıştır.

27 Mayıs darbesinin yargılamalarının yapıldığı Yassıda, bu dönemde Demokrasi ve Özgürlükler Adası haline getirilmiştir.

Kamu kurumu niteliğindeki kuruluşların, bu kapsamda baroların demokratik temsile imkan veren bir şekle bürünmesi ayrıca sosyal medyanın açık ve ahlaki bir zemine oturtulması için gerekli düzenlemeler de yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Uygulamasına Dair Öneriler:

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi, sistemin tamamlayıcı unsurlarının gerçekleştirilmesi için atılması gerekli ilave adımlar da bulunmaktadır.

Yeni hükümet sisteminin temelini oluşturan insan merkezli bir yaklaşımla ekonomik ve sosyal refahın artırıl-

ması için hukuk devleti, demokratikleşme ve iyi yönetim ilkeleri devlet tarafından güçlü bir şekilde sahiplenilmeli ve buna yönelik düzenleme ve uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ruhuna uygun olarak yasama, yürütme ve yargı faaliyetleri ile demokratikleşmenin güçlendirilmesine ilişkin yapılmasında fayda gördüğümüz düzenlemeler bulunmaktadır.

Özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Tamamlayıcı unsurları kapsamında değerlendirdiğimiz hususlar şunlardır:

Siyasi Partiler Kanunu Değiştirilmelidir.

Siyasetin ahlaki bir temele dayandığı, demokratik olgunluk ve uzlaşma kültürünün egemen olduğu, ayrıştırıcı dilin törpülediği, Türkiye'nin milli ve manevi değerlerini ortak payda olarak kabul eden bir siyaset anlayışı hâkim kılınmalıdır.

Anayasada yer alan temel ilkeler çerçevesinde kalmak şartıyla, her siyasi partiye teşkilat yapısını ve işleyişini belirleme hakkının verilmesi sağlanmalıdır.

Siyasete katılım artırılmalı, parti içi demokrasi güçlendirilmelidir.

Siyasi partilere devlet yardımı şartları yeniden düzenlenmelidir.

Siyasi partilerin ticaret yasağı hükümleri açıklığa kavuşturularak titizlikle uygulanmalı ve denetlenmelidir.

Seçim Kanunlarında Gerekli Düzenlemeler Yapılmalıdır.

Ülke seçim barajı makul düzeye indirilmeli ve siyasi partilerin ittifak kurması halinde de uygulanmalıdır.

Mahalli idareler seçim sistemi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun hale getirilmelidir.

Milletvekili adaylığı ve belediye başkan adaylığı şartları gözden geçirilmelidir.

Muhtarlık seçimlerinde adaylık şartları ve süreci yasal düzenlemeye kavuşturulmalıdır.

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısına göre belirlenen seçim çevresi sayısı yeniden düzenlenmelidir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yönetimde istikrar ilkesi sağlandığından, seçim çevrelerini çok fazla daraltmanın anlamı kalmamıştır.

Dar bölge ya da az sayıda milletvekilinden oluşacak daraltılmış bölge sisteminin temsilde adalet ilkesini geçersiz kılmasının yanısıra, etnik, dini yahut belirli yapıları öne çıkartma ve güçlendirme, parti kurumsallığını

ve disiplinini ortadan kaldırma, ayrıca siyasetin çok yerelleşerek genel ülke meselelerinden uzaklaşması gibi riskler nedeniyle ayrıştırıcı yönde etki yaratabileceği ve Türkiye için uygun olmayacağı dikkate alınmalıdır.

Siyasi Etik Kanunu Çıkarılmalıdır.

TBMM üyelerinin ve siyasi partilerin çalışmaları, tüm yönleriyle etik esaslara bağlanmalıdır.

Milletvekillerinin parti değiştirebilmeleri konusunda etik kurallar konulmalıdır.

Milletvekillerinin yapamayacakları işlerin kapsamı, yeni sistemde daha aktif yasama faaliyetine imkan sağlamak üzere genişletilmelidir.

Milletvekillerinin kabul edebilecekleri hediyeler ile milletvekilliği dışında elde ettikleri gelirlerin beyan edilmesi temin edilmelidir.

Siyasî partiler ile parti yönetici ve adaylarının siyasi faaliyetlerine ilişkin gelir kaynaklarının ve seçim harcamalarının etkin bir biçimde denetimi temin edilerek kamuoyunun bilgisine sunulması sağlanmalıdır.

Milletvekili Dokunulmazlığı Belli Durumlar Dışında Kaldırılmalıdır.

Milletvekili dokunulmazlığı, kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanarak belli durumlar dışında kaldırılmalıdır.

Bunun için Anayasa'nın 83'ncü maddesinde değişiklik gerekmele birlikte, Anayasa değişikliği mümkün olmadığı takdirde, birçoğu bölücülük faaliyetleri sebebiyle hazırlanmış ve TBMM'nde bekleyen dokunulmazlıkların kaldırılması dosyaları süratle işleme konulmalı, buna ilişkin süreç TBMM'nde işletilmelidir.

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Yapısı ve Faaliyetleri Anayasaya Uygun Hale Getirilmelidir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının Anayasa'nın 135'nci maddesinde düzenlenen "kamu kurumu niteliği" dikkate alınarak; Anayasa ile belirlenen çerçevede faaliyet göstermeleri temin edilmelidir.

Mesleki kuruluş ve birlik organlarının oluşumuna ilişkin seçimlerin katılımcı, mesleğin onuruna yakışır, adil temsile imkân verecek şekilde düzenlenmelidir.

Mesleki kuruluşlara üyelik önündeki engeller kaldırılmalıdır. Mesleklerin ideolojik amaçlı istismar edilerek mensuplar arasında ayrılık yaratılması önlenmelidir.

Kamuoyu Araştırmaları Konusunda Yasal Düzenleme Yapılmalıdır.

Kamuoyu araştırmaları son yarım yüzyılı aşkın süredir, modern demokrasilerin vazgeçilmez operasyonel unsuru haline gelmiştir. Bu araştırmalardan beklenen, kamunun tutum ve eğilimlerine dair doğru ve tarafsız ölçümlere ulaşımın sağlanmasıdır. Kamuoyu araştırmaları yüksek bilimsel ve ahlaki standartlara uygun olarak gerçekleştirilmelidir.

Araştırmacı ve araştırma kuruluşlarının nitelik ve yeterliliklerine ilişkin esas ve usuller belirlenmeli, kamuoyunu manipüle eden, yönlendirme veya etkileme maksadıyla yalan, yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgiler sunan kamuoyu araştırmalarının ve araştırmacılarının önüne geçilmelidir.

Ruh Sağlığı Kanunu ıkarılmalıdır.

Toplum ve bireyin ruh sağlığının korunmasına yönelik tedbirlerin alınması ve hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlayan “Ruh Sağlığı Kanun Teklifi” MHP milletvekilleri tarafından 27/7/2018 tarihinde TBMM’ye verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanlığı H k met Sistemine Uygun Hale Getirilmelidir.

Yargı Reformu Kapsamında Yapılan Düzenlemelere Devam Edilmelidir.

Sağlam teminatlara bağlanmış bir yargı bağımsızlığı demokratik rejim için hayati önemdedir.

İnsan odaklı hizmet, hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, hukuk güvenliğinin güçlendirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi ve yargıya güvenin artırılması kapsamında belirlenen ilkeler hayata geçirilmelidir.

Bu kapsamda önemli değişiklikler yapılmış olmakla birlikte yatırım ortamının iyileştirilmesini de kapsayacak şekilde ilgili mevzuatta değişiklik içeren düzenlemelerin de yapılması gerekmektedir.

Hak ve özgürlüklerle adalet sisteminin işleyişi arasındaki sağlıklı ve dengeli irtibat ve illiyet bağı aynı zamanda toplumsal huzur ve iç barış ortamı için vazgeçilmez önemdedir. Hak arama yollarının açık olması etkin, objektif, verimli çalışan bir hukuk ve adalet sistemiyle mümkün olacaktır.

Türkiye bir hukuk devletidir ve Yargı Reformu Strateji Belgesinde de bu vurgular yer almıştır. O sebeple söz konusu strateji belgesinin içeriği kararlılıkla icra edilmeli, hukukun temel ilkelerinden ve adaletin ruhundan hiçbir şart altında taviz verilmemelidir.

Yeni Hükümet Sistemi Esas Alınarak, Bir Çerçeve Kanun Niteliğinde Kamu Yönetimi Temel Kanunu Çıkarılmalıdır.

Bu kanunda; devlet teşkilatının Anayasal çerçevede işleyişine ilişkin temel normlara ve idarenin bütünlüğü, verimlilik, etkinlik ve kaynakların rasyonel kullanımı doğrultusunda şekillendirilmesine yönelik temel ilkelere yer verilmelidir.

Anayasa'da açıklığa kavuşmamış bazı konularda bu kanunla yetkilendirme yapılabilecek, uygulamada herhangi bir karışıklığa yol açılmaması temin edilecektir.

Bunla birlikte yerel yönetimlerin de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun hale getirilmesi uygun olacaktır.

İdari Usul Kanunu Çıkarılmalıdır.

Bu kanun ile yürütmenin iş ve işlemlerine yön verilmiş, vatandaş odaklı yönetim anlayışının hukuki zemini oluşturulmuş, vatandaşla idare arasında oluşan çekişmelerin asgariye indirilmiş olması mümkün hale gelecektir.

Devlet teşkilat ve personel yapısı etkinleştirilmelidir. Bu çerçevede; teşkilatlanmada, etkili bir idare ve işbölümü ile şeffaflık esas olmalıdır.

Cumhurbaşkanına bağlı, makro ve stratejik bakış açısı olan bir birim kurulmalıdır.

İnsan gücü kalitesi için ehliyet ve liyakat esas alınmalıdır. Üst düzey kamu yöneticileri yeniden tanımlanmalıdır.

TBMM İçtüzüğü Yeni Sistemin Ruhuna Uygun hale getirilmeli bu amaçla Yeni Bir İçtüzük Hazırlanmalıdır.

İçtüzük değişikliğinde gözetilmesi gereken temel ilke, Meclis çalışmalarının etkin, verimli, kaliteli ve sağlıklı bir şekilde yürütülebileceği bir çalışma düzeni ortaya konulması, yasa yapım sürecine sivil katılımın ve etkinliğinin artırılması ve kuvvetler ayrılığına uygun düzenlemeler yapılması suretiyle demokrasinin güçlendirilmesi olmalıdır.

Siyasi parti gruplarının yasama çalışmalarında işbirliği ve uzlaşa sağlamasını kolaylaştıracak mekanizmalar da inşa edilmelidir.

Yürütme, sivil toplum ve vatandaş taleplerinin kanun teklifine dönüştürülmesine dair bir mekanizma oluşturulmalıdır. Kalkınma Planı, Uluslararası Anlaşmalar ve Tezkerelerin görüşme usulü belirlenmelidir.

Komisyon odaklı yasama sürecine geçilmelidir. Bu amaçla Kanun görüşmelerine dair usul ve esaslar gözden geçirilmelidir.

TBMM ihtisas komisyonları yeniden tanzim edilmeli, Kesin Hesapları İnceleme Komisyonu kurulmalıdır. Ayrıca, Milli Strateji Komisyonu ve Siyasî Etik Komisyonu kurulmalıdır.

Yasama ve denetim sürecinde yasama-yürütme ilişkisi, kuvvetler ayrılığı ilkesi de dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhuna uygun olarak İçtüzükte düzenlenmelidir.

TBMM İdarî Teşkilatının Kurumsal ve İşlevsel Kapasitesi Artırılmalıdır.

Yeni sistemle beraber kanun yapma, kanun teklif etme kapasitesini artırmak için Meclisin idari kapasitesinin de buna uygun olarak geliştirilmesi gerekmektedir.

TBMM'nin daha etkin, güçlü, şeffaf, güvenilir ve itibarlı bir kurum olarak yapılandırılması sistemin özünü teşkil eden bir zorunluluktur. Bunun temin edilebilmesi için yasama tekniğinin ve kalitesinin geliştirilmesi, bu amaçla da mevzuat ve teşkilat başta olmak üzere fiziki, beşeri ve teknolojik kapasitesinin artırılması gerekmektedir.

Ekonomiye Yönelik Reformlara Devam Edilmelidir.

Türkiye'nin ekonomik ve sosyal problemlerinin köklü ve kalıcı çözüme kavuşturulması bazı yapısal tedbirleri almayı gerektirmektedir.

Bu çerçevede; üretimin artırılması ve ithalat bağımlılığının azaltılması, yurt içi tasarrufların ve yatırımların artırılması, vergi reformu, harcama reformu, gelirin adil bölüşümü ve yoksullukla mücadele, tarım, hayvancılık ve kırsal kalkınma, işgücü piyasası ve çalışma hayatı, bankacılık ve finans alanlarında reformlar hayata geçirilmelidir.

Türkiye 2023 seçimlerine kadar çözüm bekleyen birçok temel problemini aşabilecek güçte ve aşma kararlılığındadır.

Sonuç:

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulamaya başlamasıyla birlikte devletin temel kurumları Anayasal yetkileri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmekte, demokratik kural ve kurumlar işlemektedir. Kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun olarak her kurum daha bağımsız, daha etkin dolayısıyla daha güçlü şekilde milletimize ve devletimize hizmet etmektedir.

Önümüzdeki dönemde sistemin tamamlayıcı unsurlarına yönelik alt düzenlemeler yapılarak Türkiye, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle yoluna devam edecektir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle her alanda hızlı ve etkili karar mekanizmasının işlenmesi sağlanmıştır.

Esasen yaşanan ekonomik ve siyasi zorlu süreçte, yeni sistemin yasamada ve yürütmedeki etkinliği, karar alma süreçlerinde fark edilmiştir.

Bununla birlikte sistemi itibarsızlaştırmaya yönelik örgütlü saldırılar devam etmekte, sistem üzerinden toplumsal, siyasi karşıtlık üretilmeye çalışılmaktadır. Ekonomik ve sosyal ihtiyaçları istismar ederek yeni sistemle ilişki kurulmasının ve yeniden parlamenter sisteme dönme sözüyle insanların tahrik edilmesinin ayrıca sokak çağrılarında malzeme yapılmasının CHP, HDP, İP, SP, GP ve DEVA partilerinin ortak söylemi olarak devam ettirildiği görülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulandıkça kamuoyunda olumlu etkisi de görülmeye başlamıştır. Türkiye yoğun bir şekilde maruz kaldığı bölgesel ve küresel dayatmalara, ekonomik ve siyasi baskılara sistemin sağladığı imkânlar çerçevesinde alınan etkili tedbirler sayesinde güçlü bir şekilde karşılık verebilmiştir.

Ülkemizin, 21'inci yüzyılda, bölgesinde barış ve istikrarın teminatı olan, uluslararası ilişkilerde daha güçlü bir ülke konumuna gelmesi için gerekli bütün şartların hazırlanması, Milliyetçi Hareket Partisi'nin stratejik hedefidir.

O sebeple, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin kökleşmesi ve tüm kurum ve kurallarıyla sağlıklı bir şekilde kalıcı hâle getirilmesi Milliyetçi Hareket Partisi olarak üzerinde hassasiyetle durduğumuz husustur.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde kendi millî ve tarihî değerleriyle barışık, sorun çözme kabiliyeti olan, kalkınmış, etkin bir devlet düzeni kurmuş ve devletler camiasında saygın konuma gelmiş güçlü bir Türkiye 21'inci yüzyılda dünya siyasetinde ve ekonomik hayatında söz sahibi olacaktır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini karalamaya tevessül edenler rövanşist bir anlayışla hareket etmekte ve körü körüne karşı çıkmaktadır. Türkiye'nin geriye gitmesini, eski sisteme dönülmesini isteyenler iyi niyetli değildir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, cumhuriyet tarihimizdeki en önemli yönetim reformu, şartlara ve gelişmelere cevap veren en dinamik, demokratik tercihtir.

Türk milleti 16 Nisan 2017’de nihai hükmünü vermiştir. Bundan geriye dönüş de olmayacaktır. Hatırlanacağı gibi 2018 ve 2019 yıllarında geçirdiğimiz seçim süreçlerinin ana argümanı da zillet ittifakı bakımından parlamenter sisteme dönüş idi. Yine hatırlanacağı gibi tüm seçimlerden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin inşasını gerçekleştiren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi zaferle çıkmıştır.

Türkiye FETÖ, PKK, DEAŞ, YPG ve diğer terör örgütlerinin kökünü kazıyacaksa, lider ülke ve küresel güç haline gelecekse Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sayesinde bunları başaracaktır.

Nitekim uygulama sürecinde etrafımızdaki ateş çemberine rağmen elde edilen kazanımlar bunu doğrulamaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin mimarı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, sahibi ise şüphesiz aziz milletimizdir. Bizim sözümüz Türk milletinin sözüdür. Bu söz yere düşmeyecek, Türkiye geriye sarmayacak, eskiye dönmeyecektir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, milletimizden aldığı destek sayesinde azim ve kararlılıkla Türkiye’yi küresel bir güç haline getirecek 2053 ve 2071 vizyonunun altyapısını da adım adım oluşturmaya devam edecektir.

